

Annotatie wonen door VNG en Divosa

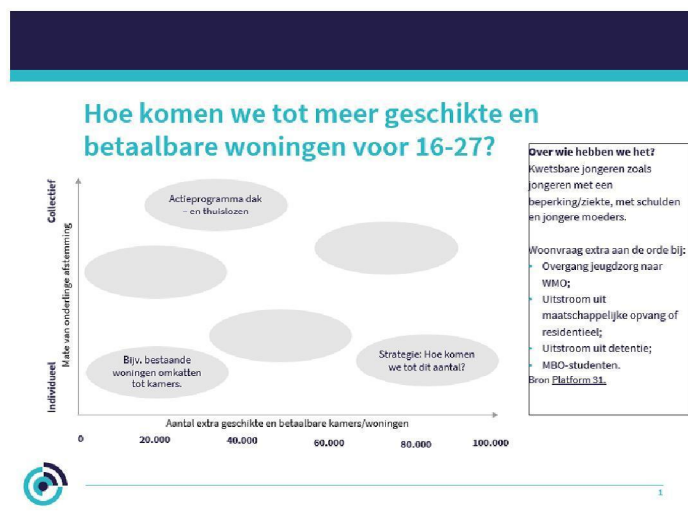
Dialogtafel 16-27: samen, slim en slagvaardig aan de slag voor wonen & zorg, hoe doen we dat?

In het kort de uitdaging

Sinds 2009 is het aantal dak- en thuisloze jongeren verdrievoudigd (CBS 2018: 1 op de 3 dak- en thuislozen is 18-30 jaar, circa 12.500 jongeren. Movisie: in 2018 bijna 4000 onder de 18 jaar. Actieprogramma gaat uit van 9400 tussen 18-27 jaar). De werkgroep (10)(2e) noemt jongeren die klaar zijn met hun opleiding of studie een nieuwe groep kwetsbaren. De kanselijkheid van jongeren lijkt af te nemen. Sinds de coronacrisis neemt de werkloosheid onder jongeren fors toe, onder andere door flexcontracten en weggevallen bijbaantjes. Daarbij is voor studerende jongeren het sociale leenstelsel een blok aan hun been.

Jongeren hebben vaak dus minder middelen om een dak boven hun hoofd te regelen. De woningmarkt is daarom praktisch ontoegankelijk voor jongeren vanwege wachtlijsten voor betaalbare woningen, te hoge prijzen in de vrije sector, en onbetaalbare koopwoningen. Er zijn onvoldoende goedkope woningen beschikbaar voor de groep kwetsbare jongeren die 18 wordt. Met name voor jongeren die uitstromen uit jeugdhulp met verblijf, jeugdreclassering en/of jeugdbescherming is de overgang bij 18 hard. Hun bestaanszekerheid is fragiel, met name onder de 21 jaar. Vanwege de onderhoudsplicht van ouders voor kinderen tot 21 jaar is de uitkering voor jongeren onder de 21 jaar € 255. We zien dat bij veel dak- en thuisloze jongeren, zeker als ze uit residentiële Jeugdzorg komen, de ouders veelal langere tijd buiten beeld zijn, of ze zijn niet in staat om die financiële verantwoordelijkheid te dragen. Daarnaast geldt voor jongeren een lagere rekenhuur om huurtoeslag te krijgen. Jongeren onder de 23 jaar krijgen alleen huurtoeslag bij een volledig zelfstandige woning (geen kamer) met een huurprijs tot de kwaliteitskortingsgrens van € 420. Hierdoor lopen zij een vergroot risico op schulden en/ of raken zij dak- of thuisloos door de (te) hoge lasten in relatie tot het vaak lage en instabiele inkomen.

Wat kunnen we nog meer bieden dan levensbrede integrale ondersteuning? Hoe geven we jongeren perspectief en hoe houden ze eigen regie? Dat vraagt ook breder kijken naar het systeem dat jongeren in een kwetsbare positie manoeuvreert. Hoe kunnen wij dat samen ombuigen? En met elkaar concreet komen tot meer geschikte en betaalbare woningen?

Verzoek aan dialoogtafel

We vragen commitment, input en inzet van de partners van de dialoogtafel om te werken aan onderstaande punten als eerste prioriteit;

1. Vergroten woningvoorraad jongerenhuisvesting, bv. via:
  - extra gelden vanuit Flex wonen en dak- en thuislozen geldstromen;
  - meer sturen op concrete afrekenbare prestatieafspraken tussen gemeente en corporaties over aandeel jongerenhuisvesting, geschikte woonplekken, innovaties en regelgeving;
  - Goed werkende woonconcepten landelijk uitwisselen;
  - Gemeente meer de regie geven over de zorgvastgoed infrastructuur samen met Zorgkantoren.

2. Werken aan de betaalbaarheid van woningen voor jongeren, bv. door:
  - Regelingen die hen (op weg) helpen ipv in financiële moeilijkheden brengen;
  - Studieschulden minder zwaar laten wegen aan het begin van hun loopbaan.

Bijlage: Wat speelt er rondom wonen & zorg voor 16-27?

Tijdens het [VNG webinar wonen en zorg](#) voor jongvolwassenen is op basis van kennis en ervaring bij gemeenten en samenwerkingspartners benoemd dat behoefte is aan:

- o Inzicht in wat je kan doen voor dit vraagstuk. Monitoren van kosten/baten door wachtlijstanalyse, afname beschikbaarheid woonplekken monitoren: zorg moet miljoenen investeren in vastgoedprojecten en cliënten (jeugd zorgplus) die niet uit geïndiceerde plekken kunnen doorverwijzen;
- o Het maken van afspraken over procesoptimalisaties, zoals onderling signalen doorgeven aan elkaar zodat de ander kan zorgen dat er op tijd hulp klaar staat;
- o Benuttingsoptimalisatie, zorgen dat we beter gebruik maken van onze eigen woningvoorraad en dat we de juiste arrangementen inzetten. Zoals kritisch zijn op dure gezinshuizen. En extra ondersteunen waar dit nodig is, zoals ter preventie voor dak en thuislozen groep een extra financiële ondersteuning vanuit de bijzondere bijstand;
- o Teamoptimalisatie, binnen de eigen gelederen zorgen voor goede afstemming, maar ook onderling. We leren hierbij graag wat de pilot toekomstplan ons oplevert. Of maak gebruik van panden met een woonvergunning (zoals een oud verzorgingstehuis) of die op de nominatie voor sloop staan;
- o Nieuwe woon-zorg arrangementen;
- o Opschalen van werkende initiatieven, zoals flexwonen en Kamers met kansen. Daarin rol van gemeente verkennen als partij die onafhankelijke governance kan voeren op opbrengsten en inzet middelen;
- o Een gezamenlijke maatschappelijke verbreding, denk hierbij aan:

“Kunnen we met elkaar zorgen dat jongeren in de leeftijd van 18-23 in een kwetsbare positie voldoende instroom en doorstroom mogelijkheden hebben op de woningmarkt? En zo ja, hoe kunnen we dit gezamenlijk realiseren? Kunnen we partijen belonen als de in- en doorstroom voor deze doelgroep beter verloopt?”

We herkennen onderstaande punten voor de Corona epidemie:

- 18- 18+ regelgeving en toeslagen huur passen niet in groeiproces voor jongeren die woonvaardigheden moeten aanleren;
- Flex wonen biedt een oplossing: er dient sneller gebouwd te worden gemengd met “stabielere” jongeren en studenten;
- Kosten zorg intramuraal lopen op door tekorten alternatieven op woningmarkt en kamertrainingtrajecten: reken maar uit voor jeugdzorg plus plekken die bezet blijven, gaat om tientallen miljoenen per jaar (Belangrijke en reële constatering en loop significant hard opl!);
- Nieuwe concepten zoals gezinshuizen plus, groepswonen, gezinsvormingen ombouwen tot kamertraining komen landelijk niet snel van de grond: schot tussen wonen en zorg ministeries en partners lokaal : corpo's, zorg en gemeenterol. Sturen op gezamenlijke kwaliteitskaders, afwegingskaders voor mogelijkheden bedrijfsvoering: welke % winst en programma per doelgroep passen daarin wel/niet ;
- Zorg voor jeugd focust nog op stabiliseren dossiers, vraag naar hulp en heeft geen ruimte voor nieuwe, alternatieve concepten, vormen om te ontwikkelen.

Na de Corona epidemie:

- Problematiek voor jongeren neemt toe, minder economische kansen, structuur ontbreekt vanuit scholen en praktijkstages: meer dagbesteding nodig en opvang, woonprojecten.
- MKBA van diverse projecten in NL ophalen die succesvol zijn en in alle regio's meer woonplekken kunnen creëren: samen met Aedes oppakken en concrete toolkit hoe project te starten: van draagvlak tot financiële balans voor lange termijn.
- 200 miljoen voor dak en thuislozen moet ook deels naar jongerenhuisvesting i.s.m. jeugdregio's: projecten starten, zorgorganisaties in prestaties verplichten zich ook op de woningmarkt voor jongeren te profileren/ te begeven en niet alleen vanuit producten en tarieven denken.
- Uitdenken van onafhankelijk orgaan/bestuursmodel huisvesting jongeren per regio: PGB en instellingen, huisjesmelkers blijven hoge winsten maken ten koste van de woonvaardigheden

van jongeren: hoe te voorkomen en welke governance past daarbij?